

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: 1K 3, 1 – 15

Text: Mt 13, 24 – 30

Předložil jim jiné podobenství: "S královstvím nebeským je to tak, jako když jeden člověk zasal dobré semeno na svém poli. Když však lidé spali, přišel nepřítel, nasel plevel do pšenice a odešel. Když vyrostlo stéblo a nasadilo klas, tu ukázal se i plevel. Přišli sluhové toho hospodáře a řekli mu: 'Pane, cožpak jsi nezasal na svém poli dobré semeno? Kde se vzal ten plevel?' On jim odpověděl: 'To udělal nepřítel.' Sluhové mu řeknou: 'Máme jít a plevel vytrhat?' On však odpoví: 'Ne, protože při trhání plevele byste vyrvali z kořenu i pšenici. Nechte, ať spolu roste obojí až do žně; a v čas žně řeknu žencům: Seberte nejprve plevel a svažte jej do otýpek k spálení, ale pšenici shromážděte do mé stodoly.'"

Jedna z nejčastějších námitek proti církvi je, že církev není taková, jaká by měla být. Tato námitka ovšem nezaznívá jen od lidí nevěřících. U nich se zpravidla jedná o alibismus, kterým si omlouvají, proč je církev nepřítahuje. Nás ale jejich pohled stejně znepokojuje, protože nám nedokonalost církve vadí také, zvláště zakládáme-li si na své zbožnosti. Máme za to, že ti „méně zbožní“ nám kazí reputaci a vytvářejí o křesťanech falešný obraz. V církvi by to přece mělo vypadat jako v království Božím. Jak to tedy je s tím Božím královstvím uvnitř církve?

Ježíš na to vymyslel podobenství. Říká: „S královstvím nebeským je to tak, jako když jeden člověk zasal dobré semeno na svém poli.“ To znamená – začalo to dobře. Dobrá setba slibuje dobrou úrodu. Vždyť, proč lidé sejí na poli? Jaká je jejich motivace? Očekávají dobré plody. Očekávají, že to dobré semeno vyroste a rozmnoží se. Důraz je přitom na tom slově „dobré“, nebo můžeme přeložit také jako „správné“. To znamená, že v Božím království jde o dobrou, správnou věc. Jde o dobrý úmysl, dobrý záměr. Že z toho vzejde něco dobrého.

A přesto zkušenost říká, že dobrý záměr často nestačí. Na počátku je nějaká dobrá iniciativa, ale nakonec se to zvrhne a konce mohou být špatné. Znamená to, že byla špatná už ta prvotní idea? Ne, ale něco se do toho vmísilo. Něco se přidalo, co už tam být nemělo. Jak se to stalo? Ježíš tuto myšlenku v podobenství ztvárnil postavou nepřítele. Ten přišel, když lidé spali a nasel do pšenice plevel. Že lidé v té chvíli spali, není chyba. Spánek je něco přirozeného, zdravého a nutného. Ale tady jde o vyjádření, že zlá setba se do pole dostala tak nějak nepozorovaně. Nikdo si ani nevšimnul, a byla tam. Že je něco špatně se poznalo až po nějaké době. Až když vyrostlo stéblo a nasadilo na klas, tu se ukázal i plevel. Nezapomeňme, že v tomto případě se jedná o jiné podobenství než to o rozséváči. Tady plevel pšenici neudusí. Ale když se začne ukazovat dobrá úroda, nezůstane jen u ní. Vedle ní se projeví i ta špatná setba.

A teprve teď v této chvíli na scénu přicházejí sluhové. Neseli, neobdělávali, ale jak je něco špatně, tehdy se jich hned několik vyrojí a začnou kritizovat. A rovnou nejvyššího hospodáře: „Pane, ty jsi nezasal dobrou setbu? Ty tam chceš mít plevel, jo?“ Skoro, jako bychom slyšeli toho hada v ráji: „Cože, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě? On snad nechce, aby se vám otevřely oči?“ Služebníci přišli na hospodářovo pole a říkají mu: „Pane, tys to ale zvorall! Podívej, co ti tady roste. Ale neboj, my to po tobě spravíme!“ Lidé mají pocit, že se Pánu Bohu všechno tak úplně nepovedlo. A najdou se i takoví, kteří mají ambice to napravit. A tady to teprve začíná být zajímavé.

Všimněte si, jak lidé, často i nevěřící, jdou s otázkou „odkud je na světě zlo“ vždycky první rovnou za Pánem Bohem. A hned: „Pane Bože, kdes udělal chybu? Proč jsou na světě zlí lidé? Proč je na světě takový neúčinný plevel!“

V Ježíšově podobenství hospodář odpovídá: „To udělal nepřítel.“ Řekne to v klidu a nevysvětluje proč. Vysvětlení je nasnadě: Udělal to, protože je to nepřítel. A nepřítel hospodáři nepřeje. Nepřátelí se s ním. V duchovní rovině je Božím nepřítelem ďábel. Ale ani toto vysvětlení neříká, odkud je na světě zlo. Protože to opravdové zlo se v této chvíli v podobenství ještě nestalo. Ďábel nikoho ze země nevytrhal. On jen zasévá. Přimíchává k dobrému i to zlé. Nepřítel té dobré setbě neublíží. On vlastně jen napodobil hospodáře. Všimněte si – ďábel nedělá opak toho, co Bůh, ale napodobuje Boha. Něco rozsel. Ale vytrhávat a pálit, to nedělá ďábel. Se skutečným zlem přijdou až služebníci. Proč by ďábel trhal Ježíšovu dobrou setbu? Ježíšovi učedníci to udělají sami, a ještě v dobré víře, že napomáhají dobrému.

Vlastně ta špatná setba je od nepřítele jen nástraha. Nepřítel zasel a odešel. Už není potřeba. To skutečné zlo, tu špinavou práci, pak udělají sami hospodáři služebníci, když se na to chytanou. Když tomu satanskému pokušení podlehnou. Pak se stane, že tu dobrou setbu nevykoření nepřítel, ale sami služebníci Boží! V tom je ta největší ďáblova lest!

Dokud jsou otázky po původu zla jen filozofickými úvahami, tak se ještě nic tak zlého neděje. Ale jakmile se označí určitá skupina lidí za plevel, je zle.

Hospodář služebníky v jejich horlivosti zastavuje, skoro jakoby se snad té zlé setby zastával. Jako by to zlé semeno bránil. A sám se tak dostává do podezření. „Pane, tobě je jedno, že tady roste obilí s plevem? Vždyť jako církev zahyneme! Ale řekni jen slovo, a my to tu vyčistíme!“ Pro snaživé služebníky totiž není na světě nic těžšího než čekat a nečinně hledět na to, jak ty nesourodé rostliny rostou pospolu a nic proti tomu nedělat. Svrbí je ruce, a když to nedělá hospodář, tak si troufají sami rozlišit, kdo je tím plevem. Rozhodně nevěří, že stačí tomu dobru prostě jen fandit a věřit, že evangelium je dost silné na to, aby se plevem vypořádalo a vydalo své plody.

Hospodář však ví své. Zná lidi. „Při trhání plevle byste vyrvali z kořenů i pšenici. Nechte to být, ať spolu roste obojí až do žně.“ Dobrá, počkáme do žně, ale ne déle! A pak nám už snad řekne: Seberte ten plevel a spalte. Ale hospodář je i tentokrát z toho vynechá a nepustí je k tomu. A řekne: „To byste se načekali! Žeň, to je až skonání věků. A pak neřeknu vám, ale žencům: Seberte nejprve plevel a svažte jej do otýpek k spálení.“ A ti ženci nejsou lidé, jsou to andělé. Takovou práci prostě nemohou dělat lidi.

A tak co budou dělat ti hospodáři služebníci? Zůstávají tu trčet jaksi nevyužití a vlastně zbyteční. A skutečně, když Ježíš učedníkům vysvětluje význam svého podobenství, role služebníků zůstává nakonec nevyužitá. Člověk prostě nemůže stát někde nad polem a rozhodovat, kdo kým je a kam patří. Člověk, (říká Ježíš), je buď sám tou dobrou setbou nebo tou špatnou. Služebníci jsou v tom příběhu postava jaksi falešná, která nepatří nikam a zdá se, že není k ničemu – ale zato se hodně podobá nám. Podobá se roli, do níž se rádi pasujeme. Jde o různé mravokárce, kteří zpochybňují zaseté zrna a chtějí posuzovat druhé, zda jsou tou dobrou nebo špatnou setbou. Pointa příběhu je ale překvapivě v tom, že taková role vlastně není k dispozici, přesněji řečeno – nemá existovat, nemá oprávnění. Je nám odepřeno procházet se mezi setbou a určovat, kdo je dobrý a kdo špatný.

To neznamená, že Bůh dobré a zlé nerozlišuje. Třídít se jednou bude. A ohněm se zprubuje, co shoří a co vydrží věčnost. Obraz ohně znamená, že nic, co v Božím království nemá místa, do něj neprojde. Oheň tu však není trest, ale cosi jako spalovna odpadu nebo krematorium.

A nám přísluší jen starost o to, aby naše vlastní dílo neshořelo. Abychom sami byli tou dobrou setbou, která má zaslíbení věčného života a nebyli tím plevem, který to všechno kazí a nemá žádnou budoucnost. Zatím jsme nejen ve světě, ale i v té církvi jedna velká směska, která musí spolu žít v úctě, respektu, a především v lásce a odpuštění. A že jsme církví, která není taková, jaká by měla být? Nechte to růst.

Modlitba: *Pane, schází nám tvoje svatá trpělivost. Kéž nejsme k druhým přísnější než sami k sobě a jsme ke všem milosrdní tak, jako ty k nám. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, nenávidíš hřích, ale miluješ hříšníka. Prosíme tě za nás hříšné, ved' svou církev k pokání, své sbory ke jednotě a křesťany ke smíření. Prosíme za ty, kteří se mezi námi necítí dobře. Modlíme se za ty, kterým jejich boj se svými sklony nijak neulehčujeme, ale ještě ztěžujeme. Prosíme tě za nás nedokonalé lidi, kéž jsme shovívaví a laskaví ke stejně chybujícím. Modlíme se za ty, kteří si zoufají nad svými chybami i za ty, kteří je dosud při sobě nevidí. Modlíme se za lidi, kteří s dobrými úmysly druhým nechtěně škodí. Prosíme za ty, kteří se staví nad druhé jako samozvaní soudci a vynášejí unáhlené soudy. Prosíme, ať nás všechny vystavoval působení tvého slova, abychom jim zmoudřeli a stali se pokornějšími. Amen.*